

Dkt. Marv Wilson, Manabii, Kipindi cha 22, Mika

© 2024 Marv Wilson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Marv Wilson katika mafundisho yake kuhusu Manabii. Huu ni kipindi cha 22 kuhusu Kitabu cha Mika.

Sawa, niko tayari kuanza.

Tuombeane. Baba, tunasimama kuanza darasa lingine kwa sababu hatutamaliza dakika 60 zijazo bila uwezo wako. Tunaomba kwamba tuwe na masikio ya kusikia neno lako.

Maneno ya profesa si muhimu sana. Maneno ya manabii ni ya milele.

Zinasikika katika vizazi vyote. Kwa hivyo, tusaidie kusikia sauti ya Bwana kupitia nabii Mika. Jenga maishani mwetu uhakika kuhusu sisi ni nani, jinsi tunavyofanya kazi duniani, na mambo tunayotamani kutoka kwa watu wako. Tuongoze na utungoza saa hii, naomba kupitia Kristo Bwana wetu. Amina.

Sawa, ukumbusho tena kuhusu Pasaka Jumatano ya wiki ijayo.

Tutaondoka saa 4:45 nyuma ya Lane. Je, kuna yeyote kati yenu anayeweza kupata gari na yuko tayari kuendesha gari au kuwa na rafiki? Kuna yeyote anayeenda? Ninahitaji gari moja au mawili zaidi. Nina wanafunzi wengine ambao naweza kuwauliza.

Samahani? Na Kevin? Sawa, Kevin, sawa. Umetaja kwamba anaendesha gari. Hiyo ni nzuri.

Sawa. Sawa, Kristen, sawa. Hiyo ni nzuri sana.

Nilitaka kuthibitisha hilo. Unasema unaweza kuchukua hadi saba ikiwa itakubidi.

Sawa, nzuri sana. Vizuri.

Sawa, hebu tuangalie Mika. Mika na Isaya walikuwa watu wa wakati mmoja.

Kuna sababu ya kuamini kwamba kutokana na mistari ya ufunguzi, inayomtaja Yothamu, Ahazi, na Hezekia, ambao walikuwa wafalme wa kaskazini au kusini. Ufalme wa Kusini. Nitajibu kwa niaba yako.

Hilo ni swali la kawaida kwa sababu tayari tumeshughulikia hasa manabii wa kaskazini, lakini Mika ana jambo hili la kushangaza ambapo kwa kweli anajumuisha unabii kuhusu kuanguka kwa ufalme wa kaskazini, ingawa alitoka katika ufalme wa

kusini. Zaidi kuhusu hilo baada ya muda mfupi. Anazungumzia kuanguka kwa Samaria, na pia anazungumzia kuanguka kwa Yerusalemu.

Lakini yeye na Isaya walikuwa watu wa wakati mmoja wanaoishi katika ufalme wa kusini. Lugha yao inafanana sana. Wana ulinganifu fulani wa kifasihi, na bila shaka, natumai mwishoni mwa kozi hii, ukisoma Isaya 2 mara moja akilini mwako, unafikiria Mika 4, kwa sababu unajua kuna aina fulani ya utegemezi wa kifasihi kwenye vifungu hivyo vikubwa vinavyozungumzia enzi ya kimasihhi na kuleta amani na haki duniani.

Jina la Mika ni swali. Waandishi kadhaa wa Maandiko Matakatifu hufanya maungamo ya imani, angalau wazazi labda walifanya hivyo, katika kumpa mtoto jina. Mika, ni nani aliye kama Mungu? Mika, ni nani aliye kama Yod-Heh-Vav-Heh? Ni nani aliye kama Bwana? Ni nani aliye kama Yahweh? Na kunaweza kuwa na aina ya mchezo wa ajabu kwenye jina lake mwishoni mwa kitabu.

Katika 7:18, inasema, Mi-eh-l- chah - mo-chah . Ni nani aliye kama wewe, Ee Mungu? Mwishoni kabisa mwa kitabu. Mi-eh-l- chah - mo-chah .

Nani aliye kama wewe? Nadhani huo ni mchezo wa kuigiza jina la Mika mwenyewe. Linakaribiana na Mika. Jina la Mika linamaanisha, Nani aliye kama Yahweh? Hiyo 7:18 kihalisi ni, Nani aliye kama wewe? Kwa hivyo labda ni ungamo la imani la aina fulani kwa upande wa wazazi.

Na kama unamfahamu Isaya, hasa sehemu ya pili ya Isaya, kutoweza kulinganishwa kwa Mungu wa Israeli. Ni nani aliye kama wewe? kwa lugha ya hali ya juu sana. Mji wa Mika upo kwenye ramani hii, Tel-Maresha.

Tel-Maresha, kama unavyoona, iko Yuda. Iko Shefela, mji mkuu SHEFELA. Shefela inamaanisha nchi ya vilima, vilima vinavyoelea, vilima vya chini vinavyoongoza kutoka uwanda wa pwani hadi vilima vya juu vya Yudea.

Kama umewahi kuvuka lowa kwenye njia ya kati kuelekea mashariki na magharibi, unaona aina nyingi za vilima vinavyoelea. Hilo linanikumbusha kidogo Shefela unapokuja kutoka uwanda wa Ufilisti. Na kuna miji kadhaa katika Yuda, Maresha ikiwa mojawapo.

Nadhani Mika lazima alikuwa amepita miaka ya mwisho ya ufalme wa kaskazini alipotoa unabii. Huenda alianza kutabiri karibu mwaka 735 na akaendelea hadi angalau mwaka 715, jambo ambalo lingempeleka mwanzoni mwa huduma ya Hezekia. Hakika tunajua tarehe za Isaya ni 740 hadi 680.

Tutarudi kwenye hilo mwishoni mwa kozi tunapoelekeza mawazo yetu kwa Isaya. Zaidi kidogo kuhusu mji huu mdogo wa kuvutia wa Tel Maresha. Niliutaja hapo awali,

lakini leo nataka kutoa muhtasari wa Micah na kugusa baadhi ya msisitizo mahususi wa kuvutia.

Huyu, kwa mujibu wa akiolojia. Kitabu kinatuambia anatoka Maresha. Huyu ana majina kadhaa tofauti.

Katika 1:1, Mika wa Mareshethi . Iko maili 25 kusini-magharibi mwa Yerusalemu. Majina mengi kati ya haya katika Biblia yalibadilika kidogo.

Wayahudi huita Masada Metsuda , ambayo inamaanisha ngome. Lakini ifikapo wakati inapogeuzwa kuwa Kigiriki, ni Masada—neni lile lile.

Yona anakuwa Yona. Na mara nyingi mwisho huo wa herufi S ndio hutokea. Katika kisa hiki, Waedomu walipokaa katika eneo hili mahususi.

Na eneo hili, bila shaka, katika karne ya 4, mwishoni mwa karne ya 4, na karne ya 3 KK, ilidhibitiwa na Waptolemia kutoka Misri. Nao walikuwa wakisukuma utamaduni wa Kigiriki. Jina hilo linaishia kuwa Tel Maresha.

Kwa hivyo, ni mahali pamoja. Ina majina kadhaa tofauti. Maresha, Maresheth -Gath.

Imetajwa tena katika 1:14. Kistari cha Maresheth Gath. Unakumbuka jitu katika simulizi la kwanza la Samweli 17 linatoka Gath.

Na hii iko pembezoni mwa eneo la Wafilisti. Kwa hivyo, iko katika Shefela. Inavyoonekana hapo awali ilidhibitiwa na Wafilisti.

Na mji huu wa Mika, tunausogeza mbele kwa kasi kwa karne kadhaa sasa kwa sababu Mika aliishi hapa mwishoni mwa karne ya 8. Lakini kama ungetembelea mji wake wa nyumbani leo, ungeona baadhi ya vitu vya kale vilivyogunduliwa, hasa kwa sababu ya Waedomu kuhamia huko.

Kumbuka, Idumea ni neno la Kigiriki linalomaanisha Edomu. Hebu turudi kwenye somo letu la Ovidia kwa ufupi tu. Unakumbuka wakati Wanabataeans walipoingia, na Sela akaanguka? Waedomu walisukumwa kutoka upande wa mashariki wa bonde hadi sehemu ya kusini ya kabila la Yuda.

Na eneo hilo lote likajulikana kama Idumea. John Hyrcanus, katika karne ya 2, alikuwa mfalme aliyeunga mkono harakati za Wamakabayo, mfalme wa Hasmonea; yapata mwaka 140, alijaribu kuwabadilisha Waedomu wa Shefela kuwa Wayahudi. Ninachotaka kubainisha hapa ni kwamba, Tel Marissa ulikuwa mji mkuu wa Idumea, karne ya 3 na 2.

Hii ni yapata karne 5 baada ya Mika. Inakuwa mji mkuu wa Waedomu. Na kama nilivyoona hapo awali, familia ya Herode ililazimishwa kubadili dini na kuwa Wayahudi chini ya Hyrcanus.

Mambo machache tu ya kuvutia kuhusu mahali hapa. Kulikuwa na watu wakaidi katika mji wa Mika ambao hawakutaka kuongoka. Waedomu hawa waliokuwa wakiishi Shefela , ikiwa ni pamoja na kumwambia Marissa, hawakutaka kuongoka.

Na nilipomwambia Marissa, Waedomu hawa walikuwa wamezama maelfu ya mapango haya. Milima imefunikwa tu na mapango ya asali huko Shefela hapa. Na wale ambao mna furaha, karibu niseme wajibu kwa sababu nahisi hilo ni muhimu sana katika kuelewa Biblia, kwenda Israeli, na kuruhusu historia hii kuwa kitu cha kuibua.

Unaweza kuigusa, unaweza kuiona, unaweza kutembea hadi huko. Kwa hivyo Waedomu katika mji wa Mika walikuwa wamechimba maelfu ya mapango haya. Na kabla Waedomu hawajakimbia Hyrcanus, waliijaza pango hilo na mali zao kutoka majumbani mwao juu ya kilima.

Huu ni mmoja wa uchimbaji wa akiolojia wa kufurahisha ambao nilitumia muda mfupi kuuchunguza miaka kadhaa iliyopita. Na uchimbaji katika mapango haya. Kwa maneno mengine, Waedomu hawakutaka Hyrcanus aingie na kuchukua tu nyumba zao.

Kimsingi waliharibu nyumba zao, walichukua mali zao, vyombo vya udongo na vitu vingine, na wakajaza mapango haya tu. Kwa hivyo kuna mamia ya mapango haya ambayo bado hayajachimbwa huko Tel Merissa. Katika baadhi ya mapango haya ambayo yamechimbwa, iligundulika kuwa kulikuwa na tasnia kubwa ya mafuta ya zeituni hapa.

Rundo zima la mashine hizi za kusagia mizeituni na mashine za kukamua zilipatikana. Katika darasa hili, tulizungumzia kidogo kuhusu ulimwengu wa kiuchumi na kilimo wakati huo. Naam, Tel Merissa ilikuwa karibu sana na Njia ya 95.

Unaweza kushuka moja kwa moja kutoka kwenye vilima vya milima hadi Njia ya 95 na kusafirisha mafuta haya ya zeituni hadi Misri. Na hapo ndipo mafuta mengi haya yalipoenda, kwani Misri haina miti mingi ya zeituni. Unajua, eneo la delta ni udongo mzuri tu, lakini hali ya hewa haina miamba na mvua nyingi zaidi kama vile vilima vya Yudea.

Jambo lingine la kuvutia katika mapango hayo ni columbarium. Maelfu ya mashimo haya ya njiwa yalipatikana katika mapango ya Tel Merissa. Ninayaita mashimo ya njiwa kwa sababu, kwa kweli, hakuna anayejua yanatumika kwa nini.

Mwanzoni, wasomi, unajua, katika akiolojia, una ugunduzi, kisha una maelezo, kisha unajaribu kuchambua kile ulichokipata, na kisha hatua yako ya mwisho ni kutafsiri ushahidi ambao umeelezea na kuchanganua. Naam, wasomi wengi walidhani, kwa kuwa labda walitumia njiwa na njiwa wengi hekaluni, na kwa kuwa hii ilikuwa safari ya siku moja na nusu hadi Yerusalemu, hii inaweza kuwa eneo la kuuza njiwa au njiwa. Unajua, mama yake Yesu alijihusisha na biashara hii baada ya Yesu kuzaliwa.

Ilibidi afike Yerusalemu, na ilikuwa dhabihu. Kwa sababu sheria ya Kilawi ilisema kama ungekuwa familia maskini, ungeweza kubadilisha ndege badala ya sherehe yako ya Pidyon HaBen. Pidyon HaBen inamaanisha ukombozi wa mwana, na ilikuwa sherehe iliyofanywa wiki kadhaa baada ya kuzaliwa, wakati mtoto wa kwanza alikuwa mtoto wa kiume.

Tatizo na hilo ni kwamba, ingawa haya yalikuwa maeneo madogo mazuri, ungeweza kuona ndege ameketi juu ya moja ya vitu hivi vilivyochimbwa kutoka kwenye miamba hii ya aina ya chokaa, hakuna kinyesi cha ndege katika sehemu yoyote kati ya hizi. Kwa hivyo hiyo ni moja ya matatizo ambayo wanaakiolojia wanayo. Hapa ndipo ndege walipo.

Hakuna ushahidi wa hilo unapojaribu kulichambua kwa njia ya kikemikali. Ungefikiri ndege wangeacha aina fulani ya mabaki ndani ya pango. Kwa hivyo ingawa hii inaonekana kama hii inaweza kuwa kanzu ya njiwa, mahali ambapo ndege hawa wangeweza kuwekwa na kufungwa na kuuzwa, tafsiri inasema, inaonekana kama ni mfano mzuri wa hili, lakini ungefikiri kungekuwa na machafuko zaidi ya ndege yaliyobaki hapo ili kuunga mkono mtazamo huo.

Hivi sasa kuna nadharia nyingine ambayo wameibuni. Labda mashimo haya madogo yalitumika kwa ajili ya kupaka rangi au biashara ya kusuka, ambapo labda nyuzi za nyenzo za kusuka zinaweza kuwa zilipakwa rangi na kisha kunyooshwa kati ya mashimo haya madogo ukutani hadi nyenzo zikauke na kadhalika. Kwa hivyo hakuna anayejua kwa nini mashimo haya yote madogo katika mapango ya ulimwengu wa Mika.

Hilo ndilo utakalolipata leo. Ukiangalia muhtasari wa unabii wa Mika, kuna maoni machache tu kuhusu hilo. Unabii umegawanyika katika vipande vitatu vikubwa vya nyenzo.

Na kila moja linaanza na neno Shema, hapa. Anatoa jumbe tatu, kila moja likitangazwa kwa neno hili la Kiebrania Tehir. Na sura ya kwanza na ya pili ni jumbe zake za kwanza zilizoелеkezwa kwa watu.

Katika moja ya mbili, inasema, sikilizeni ninyi watu, nyote. Kwa hivyo, sura ya kwanza na ya pili, ujumbe wa kwanza kwa watu, kimsingi ni moja ya hukumu juu ya Samaria na Yuda. Sehemu kubwa ya pili ya unabii huu ni sura ya tatu hadi ya tano.

Na tatu, moja inasema, sikilizeni enyi vichwa vya Yakobo, enyi watawala wa nyumba ya Israeli. Ujumbe wa pili unaelekezwa kwa viongozi. Kwa hivyo, anahama kutoka kwa uchambuzi muhimu wa jamii kwa ujumla, watu, na sasa anaenda kwa viongozi, watawala wa siku hizo.

Na ingawa anawaletea viongozi hukumu, wakiwemo manabii wa uongo, pia ana matumaini kwa njia ile ya kitamaduni ambayo Isaya anapanga unabii wake wote. Moja hadi thelathini na tisa, hukumu kimsingi. Arobaini hadi sitini na sita, tumaini, ukombozi.

Hata mbingu mpya na dunia mpya Isaya anapomaliza unabii wake. Na kisha sura ya sita na saba, ambayo ni ujumbe wa tatu. Ni jambo la ajabu kwa sababu inasema katika 6:1, sikieni enyi milima, ninyi mliohubiri mahubiri kwa milima.

Na ujumbe huu wa tatu, sura ya sita na saba, unapelekwa milimani kwa sababu Mungu ana ubishi na watu wake. Na milima hapa inawakilisha, kwa mfano, chumba cha mahakama. Inawakilisha mahakama na majaji watakaosikiliza kesi ya Yahweh aliyonayo kuhusu watu wake.

Na labda pale tunaposema, kama vile vilima vya zamani, ambapo milima au vilima vinawakilisha viwango vya kudumu, vya milele, kama ilivyo, vya haki ya Mungu anapowasilisha kesi yake dhidi ya watu wake. Acha nionyeshe mambo kadhaa katika kila moja ya sehemu hizi kuu, basi. Unaona katika mstari wa kwanza kwamba anatoa ujumbe wake kuhusu Samaria na Yerusalemu.

Kwa hivyo mara moja, tunajua ana ujumbe kwa jamii zote mbili. Na lugha hiyo ni ya kutia chumvi. Bwana anatoka katika hekalu lake takatifu, labda hekalu lake la mbinguni hapa, akitoka mahali pake, akishuka na kukanyaga mahali pa juu pa dunia.

Labda hiyo inajumuisha sehemu za juu za ufalme wa kaskazini zenye sifa mbaya, si kuja tu milimani. Na kukanyaga sehemu za dunia. Na milima itayeyuka mbele yake, na mabonde yatapasuka kama nta mbele ya moto, kama maji yaliyomwagika kwenye mteremko mkali.

Inakumbusha, sivyo, kuhusu theofania katika sura ya tatu ya Habakuki tuliyoitazama. Ambapo Mungu, katika tendo hili la hukumu, anashuka, na anaangalia dhambi na makosa ya watu wake. Uasi wa Yakobo ni nini? Je, si Samaria, maarufu kwa ibada yake ya sanamu, tuliyoizungumzia, hasa katika Hosea?

Ni ibada ya asili, ni Ubaali. Na si pia Yerusalemu? Miji yote miwili mikuu. Mji mkuu wa kaskazini, mji mkuu wa kusini.

Na anatabiri nini? Nitaifanya Samaria kuwa rundo la ardhi katika nchi wazi. Anatabiri 721 hapa. Haijatokea bado.

Kifungu kikubwa cha akiolojia kinapatikana katika mstari wa 6. Nitamwaga vifusi au mawe yake bondeni. Ni kama picha ya akiolojia ya kile kinachotokea. Unajenga juu ya mwamba wa asili au kilima.

Kinachoitwa katika Biblia TEL au TELL kama ilivyo katika Tel Aviv. Ambayo ina maana ya rundo la nafaka. Lakini TELL ni rundo.

Eneo la asili kwa kawaida ni mahali ambapo wewe, kama athari ya keki ya safu, unaendelea kujijenga juu zaidi na zaidi. Baadhi ya TELLs huwa juu sana ambapo Nyota Mkuu wa Yesu Kristo alirekodiwa.

Hata She'an chini katika Bonde la Yordani. Hiyo ina urefu wa futi 90. Na mvamizi angeingia, ungeangusha kuta na majengo.

Na kifusi hicho kingetiririka hadi bondeni. Kwa hivyo hiyo ndiyo picha hapa. Inazungumzia kuhusu picha zikivunjwa vipande vipande.

Inaashiria ukahaba mtakatifu. Na mishahara yake itateketezwa kwa moto, na sanamu zake nitaziharibu.

Kwa maana alizikusanya kutoka kwa ujira wa kahaba. Na zitarudi kwa ujira wa kahaba. Hasa maneno hayo yanatukumbusha ukosoaji wa Hosea dhidi ya Ufalme wa Kaskazini.

Sehemu iliyobaki ya sura ya 1, mstari wa 8 hadi 16, ni picha ya majeshi ya Ashuru yakivamia Shefela, Ufalme wa Kusini. Na unakumbuka ilikuwa miaka 20 tu baada ya Ufalme wa Kaskazini kuanguka, 721, kwamba mwaka wa 701, ni nani aliyekuwa na wasiwasi kuhusu uvamizi wa Ashuru? Mfalme Hezekia, ambaye alikuwa akiangalia chanzo chake cha maji. Kwa sababu tayari miji 46 ilikuwa imeanguka katika usafishaji wa Senakeribu wa Ufalme wa Kusini.

Na sasa anaelekea Yerusalemu, miaka 20 tu baada ya Ufalme wa Kaskazini kuanguka. 721, 701, wakati wa kuja kwa Hezekia Yerusalemu. Kwa hivyo, maelezo haya hapa katika mwisho wa sura ya 1, ambayo ni zaidi ya picha ya majeshi ya Ashuru yakiingia katika Ufalme wa Kusini, lakini lugha hapa ni ya ajabu.

Kwa kweli, unacho hapa ni msemu mrefu zaidi unaotumika katika Agano la Kale lote. Kuna mchezo wa maneno hapa unaoendelea. Katika Israeli ya kale, mtu mwenye busara zaidi alikuwa mcheshi zaidi.

Na kuweza kucheza na maneno, ambayo unayo tangu mwanzo, bila shaka, sura za kwanza za Biblia. Mungu aliumba Adamu kutoka Adamu. Na hapa, anachofanya ni kutaja maeneo au miji kadhaa katika eneo la Shefela, ambapo Mika anatoka.

Na kisha anatoa maneno yake ya kejeli. Mfano, mstari wa 10. Msiseme huko Gathi.

Kwa kifupi, Kiebrania kina, usiseme katika mji wa kuwaambia. ULISEMA mji. Usiseme katika Gathi.

Katika Bethle-Afra, jibingirisheni mavumbini. Kihalisi, katika nyumba ya mavumbi, jibingirisheni mavumbini. Kwa hivyo, anatumia baadhi ya maneno haya ya kuchekeka.

Kwa nini mavumbi yote? Ni zaidi ya mzaha. Hii ni ishara ya maombolezo. Uliiona katika Yona.

Sasa unaiona tena. Jumatano ya Majivu inapata wapi wazo la kutumia majivu? Inarudi kwenye aina hii ya nyenzo, hadi kitabu cha Yona, hadi mavumbi. Ni ishara ya maombolezo makali.

Marafiki wa Ayubu wanakaa wapi? Walikaa mavumbini. Au wanajifunika kwa mavumbi. Ni ishara ya maombolezo.

Kwa hivyo, kuna picha hapa, pale. Ufalme wa Kusini. Jihadharini, na jeshi kubwa la Waashuri linakuja.

Mstari wa 13. Wafungeni farasi kwenye magari ya farasi, wakazi wa Lakishi, au Lakishi, tunapoelezea. Kwa kweli, wakazi wa mji wa farasi .

Kwa hivyo, anamalizia sura ya 1 kwa kuzungumzia kujifanya mpara na kukata nywele zako. Hii ni ishara ya maombolezo makali. Kwa kweli, anatumia neno la kike hapa katika mstari wa 16.

Jinsia ya kike. Jifanyeni kuwa na upara. Wanawake, ambao nywele zao zingekuwa taji na utukufu wao, kama Agano Jipya linavyoakisi hasa hilo, wanapaswa kuwa na upara.

Hiyo ndiyo hali iliyokithiri. Ezra ana wasiwasi kuhusu ndoa zote za watu wa mataifa mengine zinazoendelea katika karne ya 5. Anafanya nini? Soma kitabu cha Ezra.

Anang'oa ndevu zake. Anang'oa nywele zake. Na ishara hii ya kuondoa nywele zako iko tena mbele ya janga.

Msiba gani? Utakuwa na upara kama tai, mstari wa 16 unasema, kwa sababu uhamisho unakuja. Katika sura ya pili, anaanza na matusi ambayo pengine yameenea

sana katika jamii ya Wayahudi, hasa Wayahudi wanaozungumza Kiyidi. Oy! Oy!
Inaanza na ole.

Kashfa yenye nguvu zaidi katika Biblia ya Kiebrania. Oy vey, umesikia. Vey, WEH, ni
neni la Kijerumani linalomaanisha maumivu.

Kwa hivyo, unaposema, oh, vey, ni kweli, oh maumivu. Oh maumivu. Kwa hivyo hii,
oh kwa wale wanaopanga uovu na kufanya uovu vitandani mwao.

Wanatamani mashamba na kuyanyakua , wanachukua nyumba ambazo si zao. Hapa
tunarudi kwenye ukandamizaji wa mada maskini. Wanamdhulumu mtu nyumbani
mwake na mtu katika urithi wake.

Sasa tunapofika kwenye sura ya pili, mwisho wa sura ya pili, anazungumzia juhudi hii
ya kusimamisha mahubiri ya nabii. Usihubiri. Lakini neno linarudi, je, roho ya Bwana
haina uvumilivu? Je, maneno yangu hayamfanyii mema yeye aendaye kwa unyofu?
Mika ataendelea na uchambuzi wake wa kinabii.

Na hivyo haki ya kijamii ni sehemu kubwa ya ujumbe wake. Na tunapoingia katika
sehemu kuu ya pili, iliyowasilishwa kwa uongozi, sura ya tatu hadi ya tano, anaanza
kuzungumzia watawala na kutoweza kwao kuwa waadilifu. Anazungumzia Mishpat
katika 3.1. Mojawapo ya sitiari zenye nguvu zaidi katika Biblia kutoka kwa mtazamo
wa Mungu kuhusu watu wanaowakandamiza maskini.

Mstari wa pili na wa tatu unawakosoa viongozi wanaowatendea maskini kama wala
watu. Kama wala watu, kuwachuna ngozi wakiwa hai. Kama vile wala watu
wanavyomchukua mwathirika na kumkatakata.

Sasa lugha imetiwa chumvi. Ni ya kutia chumvi. Lakini ninyi mnaowang'oa watu
wangu ngozi na nyama kutoka mifupani mwao na kula nyama ya watu wangu na
kuwachuna ngozi zao na kuvunja mifupa yao vipande vipande na kuwakatakata kama
nyama kwenye sufuria, kama nyama kwenye sufuria.

Hayo ni maneno yenye nguvu sana. Uharibifu wa maskini. Anaendelea katika sura ya
tatu na kuzungumzia kuhusu manabii wa uongo wanaowapotosha watu, wakiwaletea
giza.

Kwa upande mwingine, mojawapo ya mistari bora zaidi uliyonayo katika fasihi zote za
kinabii, nabii ni nini na nabii alifanya kazije? Angalia katika 3.8, Mika anasema, Mimi ,
nimejaa nguvu, chanzo cha msukumo wa kinabii katika Maandiko. Hawa hawakuwa
watu wenye talanta waliokuwa na elimu sahihi ya seminari na walikuwa na uwezo wa
kutumia uchambuzi wa kiroho kwa kizazi chao. Haikuwa zawadi ya asili.

Mimi, nimejaa herufi kubwa S, Ruach Adonai, Roho wa Bwana. Nimejaa haki na uweza wa kumtangazia Yakobo kosa lake na Israeli dhambi yake. Kwa maneno mengine, nabii wa kweli husema kile ambacho watu wanahitaji kujua.

Na chanzo cha ujumbe huo ni Mungu aliye hai. Anawakosoa viongozi wa siku zake kwa payola. Walikuwa wakipokea rushwa, mstari wa 11.

Na huwezi kutoa haki, unapokuwa unapokea pesa pembeni. Hata kanuni ya sheria ya Hammurabi, 1700 KK, ambayo ilikuwa zaidi ya milenia moja kabla ya hapo, ilikuwa na maagizo makini sana. Kama wewe ni nahodha unayeendesha mashua na jaji anakuja kuingia kwenye mashua yako kwa sababu unampeleka ng'ambo ya Frati au unamsafirisha katika mojawapo ya mifereji mingi waliyokuwa nayo kando ya Frati, huwezi hata kumpa jaji mkono wako ili amchunguze alipoingia kwenye mashua yako.

Hilo lilichukuliwa kama hongo. Kuna historia ndefu ya kuwashawishi watu walio madarakani. Tunayo katika ulimwengu wa kisasa.

3:12 ndiyo sehemu ya kwanza unayo katika Biblia ikitangaza 586 na kitakachotokea. Kwa sababu yenu, Sayuni italimwa kama shamba, Yerusalemu itakuwa rundo la magofu, na mlima wa nyumba utakuwa kimo cha msitu. Tena, lugha hiyo ni ya kishairi kuhusu uharibifu wa Yerusalemu uliotolewa na nabii huyu wa ufalme wa kusini, 5.86. Katika sura ya nne, tuna kifungu hiki kizuri kinachozungumzia mpango wa mwisho wa Mungu kwa watu wake na duniani wakati Sayuni itakapokuwa mlima mrefu zaidi.

Nitarudi kwenye hili baadaye tutakapozungumzia kifungu hiki katika Isaya 2, lakini kuwa mlima mrefu zaidi ilikuwa njia ya kusema katika Mashariki ya Karibu ya kale, ilikuwa Mlima Olympus kwa Wagiriki, ilikuwa Mlima Saffron kwa Wakanaani, ilikuwa kilele cha ziggurat katika Iraq ya kisasa kwani bado tunaweza kuona maeneo haya marefu yenye matuta ambapo juu yake kuna mungu aliyeunganishwa na mwabudu. Haitakuwa juu ya mlima katika sehemu yoyote kati ya hizi, bali Yerusalemu, ambayo inawakilisha mji mkuu wa kiroho, ikiwa utafanya hivyo, nyumba, makao ya Mungu wa Israeli. Hii itakuwa ya juu zaidi, na inaposema imeinuliwa juu ya vilima vingine vyote, inazungumzia ushindi wa dini iliyofunuliwa katika siku za mwisho.

Nyumba ya Bwana, Mungu wa Israeli, nyumba yake itakuwa juu ya milima, kuinuliwa kiroho, na kuinuliwa juu ya vilima vingine vyote. Chochote kifungu hiki kinachozungumzia, ambacho ni utekelezaji zaidi wa ufalme wa Mungu duniani, anasema hii ni siku ambayo Wayahudi na Mataifa watakuja chini ya utawala na utawala wa Mungu. Anasema mataifa mengi yatakuja na kusema, Njooi, twende juu mlimani mwa Bwana, nyumbani kwa Mungu wa Yakobo, ili atufundishe njia zake.

Kwa hivyo, inawatabiria Wayahudi na Mataifa katika ufalme wa Mungu. Hiki ni kifungu cha kimasihhi. Pia unaona kinazungumzia ukweli kwamba atahukumu kati ya mataifa, na ataleta amani kama vile panga zinavyofuliwa kuwa zana za kilimo.

Itakuwa wakati wa amani ya kudumu kwa sababu taifa halitajifunza vita tena. Kama tunavyojua sote kutokana na lugha ya Agano Jipya, enzi hiyo ilianzishwa, lakini bado haijakamilika. Na hivyo, lugha hapa ya Mika, enzi ya Masihi, mwanzo wa awali wa utimilifu wake, lakini hakika, ambapo hapa inazungumzia amani ya ulimwengu wote, mataifa yote, na amani inayotegemea hali ya kiroho ya kweli, ikitembea katika jina la Bwana Mungu wa Israeli milele na milele, mstari wa 5, wakati huo sahihi bado haujafika.

Suluhisho za kisiasa au kijeshi au za kibinadamu au za kijamii kwa matatizo ya dunia ni za muda tu, kwa sababu mikataba, hata mikataba ya amani, hufanywa ili tu ivunjwe. Jifunze historia ya ubinadamu. Kwa hivyo, hii inatoa picha ya amani, na nabii mwenzake Isaya anatoa picha kama hiyo chini ya Masihi wakati Sar Shalom, Mkuu wa Amani, hatimaye analeta maono hayo duniani.

Katika sura ya 5, tuna kitu kuhusu Mfalme wa Kimasihhi, na hakika, 5:2 inanukuliwa katika Injili ya Mathayo, Nawe , Bethlehemu Efrata, uliye mdogo miongoni mwa koo za Yuda, kutoka kwako atatoka mmoja atakayekuwa mtawala katika Israeli, ambaye asili yake ni ya tangu zamani za kale. Na katika kifungu hiki kinachohusu kuzaliwa kwa Kristo, katika Mathayo 2:5 na 6, kinanukuliwa na Mamajusi wanaokuja Yerusalemu. Kazi ya Masihi ni nini? Atakuwa kama Daudi.

Daudi alikuwa mchungaji mkuu. Katika 5.4, atawalisha kundi lake kwa nguvu za Bwana, kwa utukufu wa jina la Bwana, Mungu wake, nao watakaa salama kwa sasa. Atakuwa mkuu hata miisho ya dunia.

Atawalisha kundi lake. Lugha hiyo iko katika Masihi wa Handel, ambayo inategemea sana unabii wa Isaya, na unaweza kuona pia mwangwi hapa katika Mika. Wakati wa Masihi utakapofika kikamilifu, mwisho wa sura ya 5 unaonyesha, katika siku hiyo, mstari wa 10, mambo yote hasi katika jamii ambayo yanazuia utawala wa Mungu kutimizwa kikamilifu yatakatiliwa mbali.

Farasi wako, magari yako ya vita, wachawi, watabiri, mstari wa 13, sanamu za kipagani, nguzo ambazo watu huziabudu. Nitazing'oa Ashera miongoni mwako. Ufalme wa Kaskazini, kumbuka miti hii ya mbao, ambayo ilikuwa sehemu ya ibada ya Baali.

Hizi zitaharibiwa. Sehemu ya mwisho ya unabii ni mada hii ya kesi, na Isaya anazungumzia Rib. Sasa, ukichunguza katika Biblia ya Kiebrania neno rib, utagundua kwamba neno hilo linamaanisha kesi, shtaka.

Kwa kweli ni kesi ya agano ambapo inasema Bwana ana ubavu na watu wake katika 6:2. Mika, nabii hapa, ndiye wakili wa mashtaka wa Yahweh. Imeelekezwa kwa vilima, kwa milima, ambayo nilipendekeza mapema katika hotuba hii kuwa ishara za haki ya Mungu ya kudumu na isiyobadilika. Na huku vilima na milima hii ikikaa kama mahakama na majaji kusikiliza kesi hiyo, ubishi ambao Mungu anao na watu wake, ataingia katika ubishi.

Malalamiko au ubavu ni nini? Mistari ya 1-5. Mungu anazungumza hapa kupitia nabii, na kimsingi, anajenga kesi yake dhidi ya Yuda kwa rehema zake za zamani. Sikukutendea vibaya.

Kwa kweli, kinyume chake kabisa. Angalia rehema za Bwana. Nilikuwa nikimwambia mmoja wa wanafunzi wangu jana kwamba mstari bora zaidi tulio nao katika Biblia ya Kiebrania kwa sababu sisi kama Wakristo tunapaswa kumtumikia Bwana unapatikana katika 1 Samweli 12, ambapo 1 Samweli inatoa wosia na agano la mwisho la Samweli.

Anasema lazima umtumikie Bwana kwa sababu unafikiria mambo makuu aliyokutendea. Ndiyo maana unamtumikia kwa uaminifu. Na kutoka kizazi hadi kizazi, sisi hutazama nyuma kila wakati ili tuweze kutazamia mbele kwa ujasiri kwa sababu Mungu wetu ni Mungu mwenye neema.

Yeye ni Mungu mwenye rehema. Au, kama tutakavyosherehekea Jumatano usiku, Yeye ni Mungu ambaye, katikati ya maajabu na miujiza, anawatoa watu kutoka Misri. Na kwa hivyo hapa, anawarudisha Misri.

Nimekukatisha tamaa vipi? Nimekukatisha tamaa vipi au kukuchosha vipi? Hakika, kinyume chake, sijakukatisha tamaa. Nilikulea. Na kuna msemo mzuri hapa kwa Kiebrania ambao sitachukua muda kukueleza.

Lakini kuletwa huku kwa Israeli kutoka nchi ya Misri kulikuwa kinyume cha kuwaangusha. Nilikukomboa kutoka nyumba ya utumwa. Nilikupa viongozi wakuu.

Nilikupa watu watatu muhimu kutoka kabila la Lawi, Moshe, Haruni, na Miriamu. Miriamu alikuwa wa pekee sana. Mama yake Yesu alitwa kwa jina lake.

Tunamjua kama Mariamu. Lakini katika karne ya kwanza, alikuwa Miriamu. Alikuwa dada yake Musa, mwanamke wa kwanza kutumia kipawa cha huduma.

Na hekalu ambalo tutasherehekea Pasaka limepewa jina kwa ajili ya kazi kubwa ya muziki na densi iliyofanyika kando ya maji ya Yam Suph , Bahari ya Matete. Shirat Hayam, Wimbo wa Bahari ambao Miriamu anahusishwa nao. Mungu alileta ukombozi kutoka kwa Israeli wakati Balaki, mfalme wa Moabu, alipokuwa akiwasumbua Israeli.

Mungu akawaokoa katika nchi ya Moabu. Haya yalikuwa matendo yake ya wokovu. Mungu aliwabariki wakati adui zao walipokuwa wamewalaani.

Na hivyo, Balaamu anaongea baraka, si laana. Israeli wanajibu nini kwa hili? Mstari wa 6 hadi 8. Israeli walikuwa na dhana potofu kuhusu kile ambacho Mungu alitarajia kutoka kwao. Watu walikuwa wamechoka kupitia ibada yote, sherehe, na kutoelewana.

Watu huuliza jinsi Mungu anavyopaswa kulipwa. Unawezaje kumtoa Mungu mgongoni mwako ili akutendee wema? Unaweza kumtupa mfupa gani ili kutuliza hasira yoyote ya kibinafsi ambayo anaweza kuwa nayo kwako? Na kwa hivyo, hapa, Israeli inazungumza kama, hebu tuongeze kile tunachofanya katika mfumo huu wa dhabihu ndio njia ya kufanya hivi. Na kwa hivyo, angalia mwendelezo wa maswali matano.

Kila mmoja ni mkubwa zaidi. Anasonga mbele kwa kilele hapa akiwa na Nije mbele za Bwana? Vipi kuhusu sadaka za kuteketezwa? Vipi kuhusu ndama wa mwaka mmoja? Vipi kuhusu maelfu ya kondoo dume? Vipi kuhusu mito elfu kumi ya mafuta ya zeituni? Kisha anajenga hadi kilele : vipi kuhusu nitakapotoa uzao wa tumbo langu mwenyewe kwa ajili ya dhambi za roho yangu? Mzaliwa wangu wa kwanza.

Hii ilikuwa dini ya Wakanaani. Na kisha tunakuja, hatimaye, na hii itakuwa hivyo leo, Yohana 3.16 ya kimaadili ya Biblia ya Kiebrania, Mika 6.8. Anapendekeza kuongeza na kuimarisha ibada ya sherehe lakini kwa mtindo wa kawaida wa kinabii. Manabii huzungumza na maadili badala ya kuimarishwa kwa ukuhani, ibada, na sherehe.

Alikuonyesha, Ee mwanadamu, yaliyo mema. Na Bwana anataka nini kutoka kwako? Anataka uadilifu . Anataka matendo ya haki na ya haki.

Baadhi ya mambo haya tayari ameyaelezea katika unabii wake. Anataka kuheshimiwa. Anataka upendo mwaminifu.

Anataka upendo wa kudumu. Upendo unaoongoza kwa kushughulika kwa wema, neema na rehema na watu wengine. Na moja ya maneno adimu katika Biblia ya Kiebrania ni neno hili la mwisho.

Anataka zenitut . Zenitut ni neno gumu kutafsiri. Linamaanisha kufanya kitu kwa ustadi, kwa unyeti.

Sio kwa kiburi, si kwa majivuno, si kwa fahari. Unatembea kwa ushujaa , pamoja na Bwana. Unatembea kwa unyenyekevu.

Zenitut inatumika katika Israeli ya kisasa, katika jamii ya Hasidic. Niliwahi kuona bendera iliyonyooshwa juu ya jiji la kale la Yerusalemu ikisema, Torati inamshauri kila

mwanamke wa Israeli kuvaa kwa zeniut , adabu, urembo, na uangalifu. Na hii ndiyo maana yake.

Tunapotembea na Mungu, hiyo ndiyo taswira ya kiroho katika Biblia ya Kiebrania, kutembea na Mungu kwa unyenyekevu wa kusikia. Kusikiliza, kuwa makini kwa wale walio karibu nasi kwa moyo unaoelekezwa kwa Mungu. Sawa, haya ndiyo mambo matatu ambayo Mika anasisitiza na yanakuwa mafundisho matatu muhimu zaidi ya dini ya Kiebrania.

Haki, fadhili-upendo, upendo mwaminifu, hesed. Na mwishowe, kutembea mbele za Mungu kwa upole wa kimaadili na usikivu na unyenyekevu mbele ya Mfalme wa Ulimwengu. Sawa, ndivyo itakavyokuwa kwa leo.

Huyu ni Dkt. Marv Wilson katika mafundisho yake kuhusu Manabii. Huu ni kipindi cha 22 kuhusu Kitabu cha Mika.